
EEN NIET ALLEDAAGSE VONDST VAN DE GEDOORNDE HARTSCHELP
ACANTHOCARDIA ECHINATA (LINNAEUS, 1758) OP HET STRAND
VAN ZEEBRUGGE.

L. VAN RILLAER

Op 24-XI-1990 werd op het strand van Zeebrugge, nabij de westelijke strekdam, de opmerkelijke vondst gedaan van een doublet van de Gedoornde hartschelp *Acanthocardia echinata*. Er stond die dag een stijve NW-bries. Die hoogwaterlijn was bezaaid met een laag van Halfgeknotte strandschelpen *Spisula subtruncata* die op sommige plaatsen wel 10 cm dik was. Ook de Amerikaanse zwaardschede *Ensis directus* kwam in grote aantallen voor (enkele 100-den). Verder werden ook nog doubletten van de Gewone kokkel *Cerastoderma edule*, het Nonnetje *Macoma balthica*, de Witte dunschaal *Abra alba*, de Amerikaanse boormossel *Petricola pholadiformis* en losse kleppen van de Witte boormossel *Barnea candida*.

De schelp van het exemplaar van *A. echinata* heeft een breedte van 5,2 cm, een hoogte van 4,9 cm en een dikte van 3,7 cm. Het aantal ribben bedraagt 22. Aanvankelijk dacht ik eventueel met een Geknobbelde hartschelp *Acanthocardia tuberculata* te doen te hebben. Deze tweede soort kan inderdaad gemakkelijk verward worden met *A. echinata*. VOSKUIL & ONVERWAGT (1989) merken in dit verband op dat in materiaal van Zuid-Engeland en West-Frankrijk beide soorten moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn. Het belangrijke kenmerk dat er bij *A. echinata* bovenop de ribben een klein richeltje aanwezig is was duidelijk zichtbaar op het gevonden exemplaar. Een ander kenmerk van *A. echinata* dat de ribben aan de binnenzijde zichtbaar zijn tot aan de top kon ik eveneens vaststellen. Bij *A. tuberculata* zijn de ribben aan de binnenkant maar voor een gedeelte zichtbaar, voornamelijk aan de mondrand. De vorm van de stekels is ook van nut bij de determinatie (vgl. JANSSEN & VAN DER SLIK, 1978). Bij *A. echinata* zijn de stekels door het richeltje met elkaar verbonden, waar bij *A. tuberculata* de stekels afzonderlijk op de ribben geplaatst zijn.

De schelp van het te Zeebrugge verzamelde exemplaar is in goede

staat. Bij het vinden van de schelp was het ligament al gebroken en lagen beide kleppen los naast elkaar. Het exemplaar vertoont ook lichte schade aan de onderrand, waarschijnlijk het gevolg van het openpikken door een meeuw. De schelp is dan ook vermoedelijk levend aangespoeld. In de onmiddellijke omgeving van de vindplaats lagen ook diverse braakballen van meeuwen, ze bevatten voornamelijk schelpresten van de op dat ogenblik massaal aanwezige *S. subtruncata*.

Al bij al blijft het een niet zo algemene vondst voor dit gedeelte van onze kust. De vraag die zich hier opdringt is, in hoeverre *A. echinata* levend voorkomt vóór de kust van Zeebrugge. Vondsten van verse doubletten zijn mij van de oostkust echter niet bekend; zou de Gedoornde hartschelp haar verspreidingsareaal langs de Belgische kust uitgebreid hebben ?

Literatuur.

- JANSSEN, A.W. & L. VAN DER SLIK, 1978. De fossiele schelpen van de Nederlandse stranden en zeegaten, tweede serie 7 - Cardiidae.- *Basteria*, 42(4-6): 49-72.
- VOSKUIL, R.P.A. & W.J.H. ONVERWAGT, 1989. Inventarisation of the recent European and West African Cardiidae (Mollusca, Bivalvia).- *Gloria Maris*, 28(4-5): 49-96.

Nestor de Tièrestraat, 21
8300 Knokke-Heist